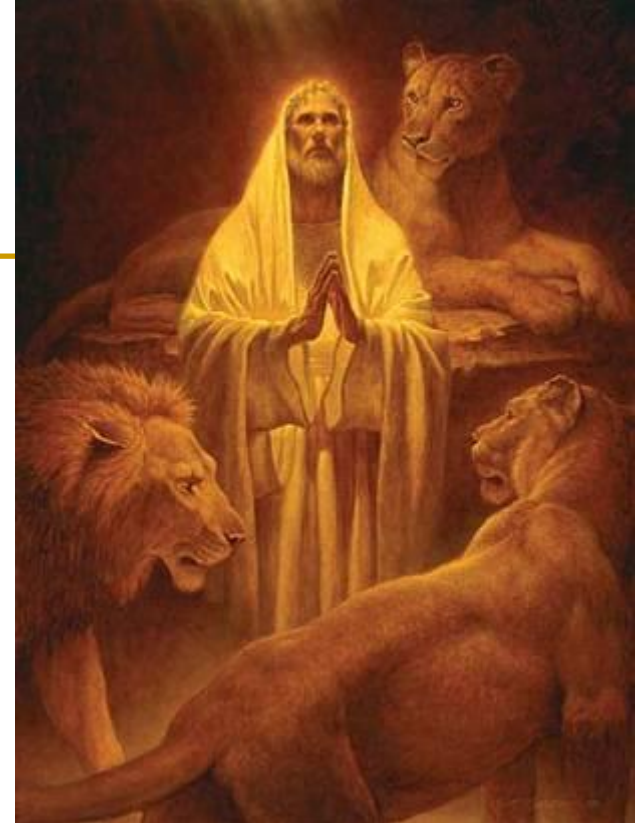

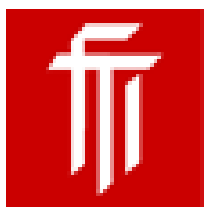
Daniel – prorok mudrac

Dođite, poklonimo se (Ps 95)

C Am F G Am F G C

Do - đī - te po - klo - ni - mo se Bo - gu, do - đī - te on je naš Kralj

Filozofsko-teološki institut DI
Studij filozofije i teologije
ak. g. 2022./23. ECTS 6
utorkom 8:15 i srijedom u 9:15

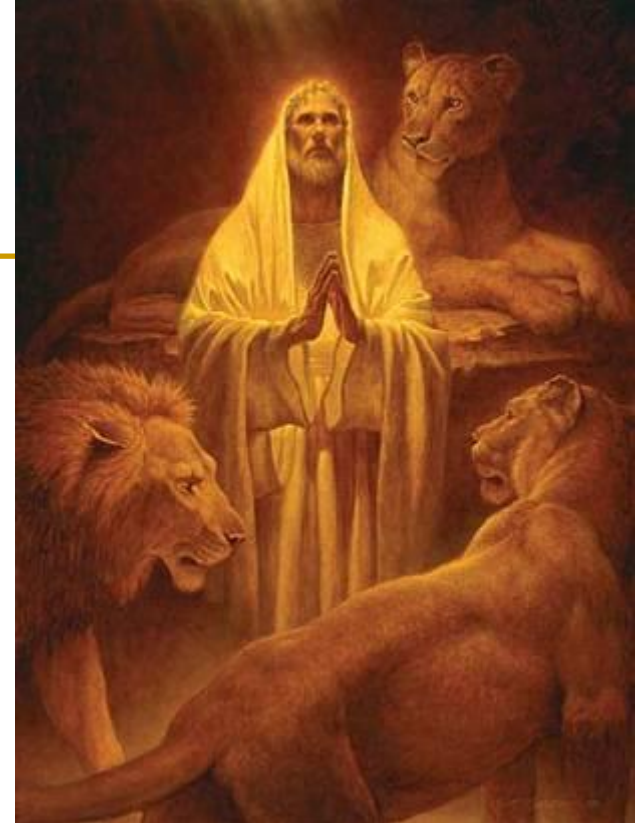

Proroštvo i apokaliptika

---

amdg.ffrz.hr → nastava → FTI

Daniel – prorok mudrac

**uspješan mladić na stranom dvoru:
motiv Josipa Egipatskog
u HB:
“Spisi”**

Osobita knjiga

- trojezična
  - *hebrejski*:
  - dolazak u Babilon (c1)
+ završna proroštva (c8-12)
  - *aramejski*: viđenja c2-7
  - *grčki*: molitve (c3)
+ izvještaji c13s = Dodaci u LXX
    - Dn 13: Suzana (c13)
    - Dn 14: Zmaj i
    - Lavlja jama br. 2 (usp. Dn 6) + Habakuk
- bliska Makabejcima Dn 9,27usp. 1 Mak 1,54:
  - „Grozota pustoši”
- babilonski velikaš Baltazar i poglavar mudraca (2,48)

Tri kipa?

- Što Daniel tumači u Dn **2,31**?
- **Kip iz kraljeva sna (2,31)**
  - Tumačenje u 2,37-45
- **Povijesni razvoj – usp. Dn 10.11**
  - Od kuda tumačenje 2,28
- **O Boga**
  - Što kralj gradi u 3,1.5?
- **Babilonski kip za sveopće klanjanje**
  - Što najavljuje proroštvo Dn **9,27**; 11,31; 12,11
- **“grozota pustoši” – Zeusov kip u Hram pod Antiohom Epifanom (seleukovićem)**

Tko je Daniel?

- **Osn.** דַּן *dîn*, + -î moj + El
  - Mojsije Pnz 32,26: *Pravdu* će יהוה *dati*
  - Ana 1 Sam 2,10: יהוה *sudi* međama zemlje
- **Moj sudac je Bog**
  - Kad Daniel stiže u Babilon (Dn 1,1)?
- **Za Jojakima – 1. osvajanje (598.)**
  - Ne razorenje pod Sidkijom 587.)
  - Tri prijatelja (1,6.7):
- **Hananija, Mišael, Azarja (6)**
  - Šadrak, Mešak i Abed Nego (7) u Dn 3
  - Na što poziva Daniel (2,17)?
- **Molitva da im Bog objavi tajnu**
  - motiv: spas babilonskih mudraca
- **Objavio si mi (23)**
  - Što Daniel radi u 2,20-23?
- **Moli – zahvala Bogu – 1., hebr.**
  - Je li im molitva uslišana (2,23)

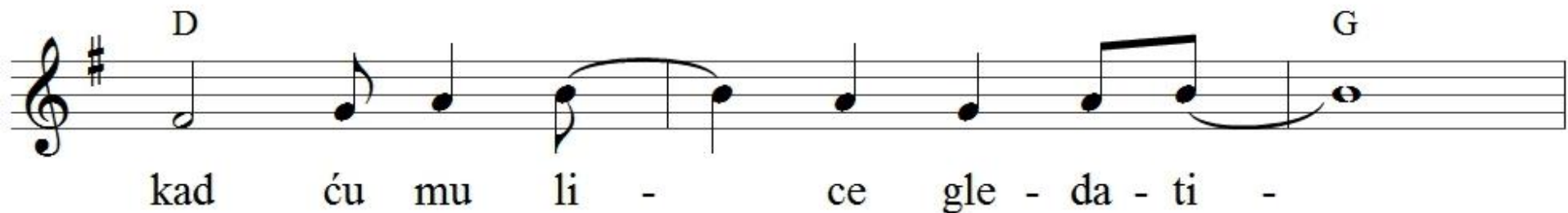
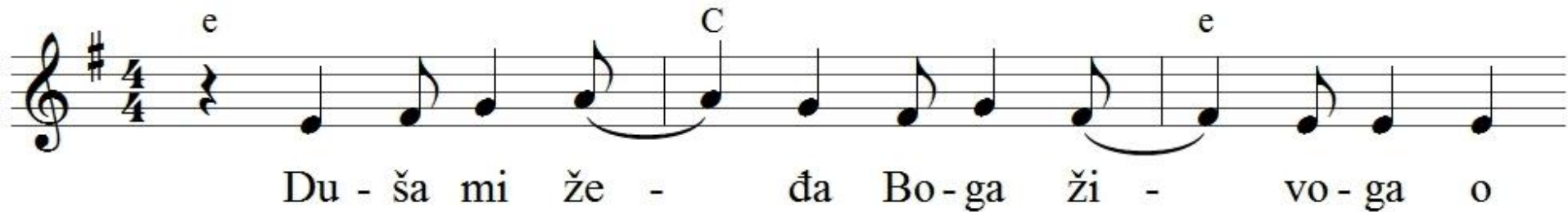
Pokornička molitva

- Što radi Daniel u 9,4 (usp. Neh 9, Bar 1-3)
  - Moli se יהוה Bogu *svome*
    - Jahve samo u Dan 9, 8x
    - Kako 9,3, kada 9,21:
  - U postu, kostrijeti, pepelu
  - Za večernje žrtve 9,21
    - Glavni sadržaj molitve 5.8.11.15.16
  - Sagriješismo (u hebr. Dn samo tu)
    - Daniel nije grješnik, nego zagovornik
    - Sažetak, definicija 3x 9,10.11.14 usp. 6
  - „Nismo slušali glas” (10.11.14)
  - Proroke (9,6) – „slušati” 7x u Dn 9
  - Posljedica (9,2): *ruševine Jeruzalema (587.)*
- 3x u 9,17-19:
  - Molba: Poslušaj!
    - Uslišanje? 9,23
  - Od početka tvoje molitve izišla je Riječ

Duša mi žeda (Ps 42/43)

Produženo izgnanstvo

- ❑ Koji je prorok Danielu važan u Dn **9,2**
- “Riječ Jahvina Jeremiji” (9,2)
  - ❑ veliko produženje progonstva (9,24):
- 70 godina (Jr 25,11s; 29,10) postaje
- 70 “*sedmica*” (70x7) godina (Dn 9,24)
  - ❑ Godišnji tjedan, tjedan godinâ
  - ❑ Tko je tumač Danielu (Dn **8,16**; 9,21)?
- Gabriel
  - ❑ Za kojih kraljeva Daniel još u izgnanstvu (**1,21; 6,1**)?
  - ❑ Osim Dn 1,1 i Dn 5,1
  - ❑ Nabukodonozor (Dn 1-4) i sin Baltazar (5,1)
- i za Kirove vladavine (1,21; 6,29; 10,1; Kir = *povratak*)
  - ❑ ne samo do 1. (1,21), nego i do 3. godine (10,1)
- i pod Darijem (c6; 9,1; 11,1 = izgradnja Hrama)

Važna proroštva: Mesija

- Tko dolazi u Dn **7,13**?
- jedan kao sin čovječji (7,13)
  - Tko najavljen u 9,25.26?
- Pomazanik – knez (25)
- koji će biti smaknut (26)
  - מָשִׁיחַ *mašîah* (jedan pomazanik)
  - Pomazanje u 9,24:
- Svetinja nad svetinjama
  - Uobičajen naziv od Izl 29,37:
- Oltar
  - Uz svećenika, proroka i kralja
- Videnje na Tigirsu (10,5):
- Čovjek odjeven u lanene haljine

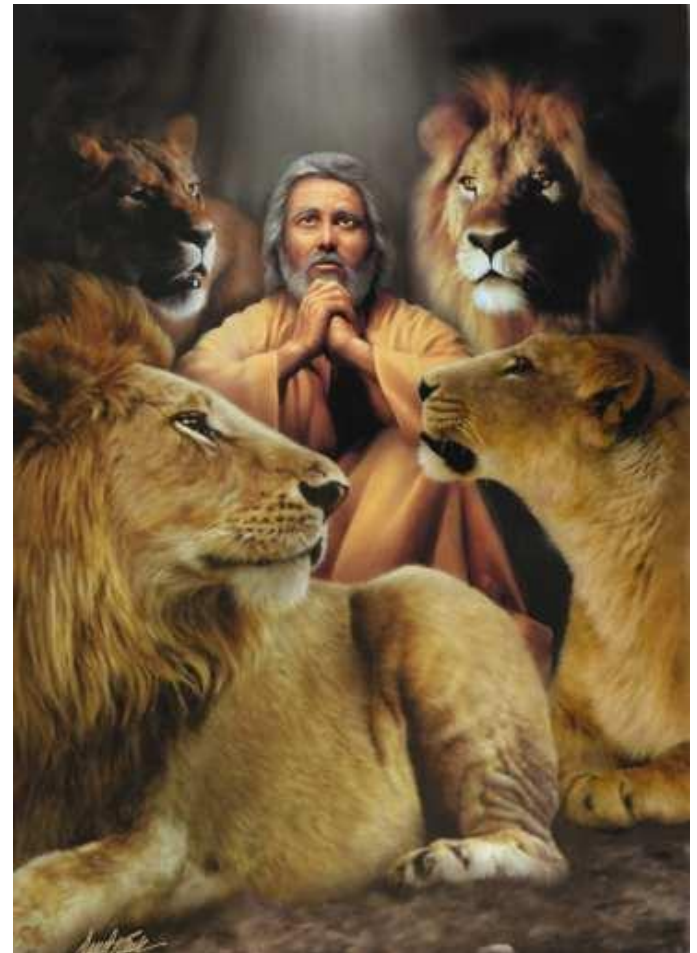
Važna proroštva: Eshaton

- O čemu proroštvo u 12,2?
- uskrsnuće i
- konačan sud (12,2) – *Apokaliptika*
  - Kada 12,1 (usp. 11,35.40 12,4.12,9):
- U ono vrijeme (12,1), vrijeme svršetka
  - Redovito ljudsko iskustvo u 12,2:
- Buđenje od sna
  - Elementi iz stvaranja u 12,3:
- “Zvijezde” (v3) – A.
- “Vječnost” (v2s)
  - Osobno obećanje u 12,13:
- Mirovati, potom ustati
- Pristup proroštvu u 12,4:
- držati u tajnosti (v4) – A.
  - veliko viđenje u 12,5s – koliko osoba? (usp. 10,5)
- Trojica (usp. Post 18,1s)

Daniel u lavljoj jami

- **Glavari: *jama* (6,8.13.17s.25)**
  - Usp. Post 37,24; 40,15
  - Spletka, optužba 120 + 2 (6,8):
  - Molba samo kralju
- **Daniel u molitvi (10)**
- **Kralj 1,1s.7.10...**
- **Darije (obnova Hrama)**
- **Prijatelj Danielov (4.15.19)**
  - Nad svim kraljevstvom (4)
  - Žalost, spasiti (15)
  - Ne spava (19)

Spašen prorok

- NZ-motiv u Dn 6,18:
- **Kamen na otvoru (18)**
  - Čudesan spas u v23?
- **Anđeo zaustavio lava (23)**
  - Sudbina tužitelja (25):
- **Tužitelji pogubljeni (25)**
- **Darije i Bog (17.21.27):**
  - Bog neka te spasi (17)
  - Je li te Bog spasio (21)
    - pismo svim narodima (26):
  - Živi Bog, dovijeka (27)
  - Spasio Daniela (28)

